

Olympiáda ľudských práv a Olympiáda kritického myslenia

Školské kolo **26. ročníka Olympiády ľudských práv** sa uskutočnilo **7. 12. 2023**. Záštitu nad olympiádou, podobne ako po minulé ročníky, opätovne prevzala prezidentka Slovenskej republiky pani Zuzana Čaputová.

“Olympiáda ľudských práv (OLP) stredoškolskej mládeže je postupová súťaž, realizuje sa formou testov a prezentovania esejí na vybrané témy. Usporadúva sa v troch súťažných kolách - školské, krajské a celoštátne. Olympiáda ľudských práv má za cieľ posilňovať základné demokratické piliere na Slovensku medzi študujúcou mládežou, so zvláštnym zreteľom ochrany a zabezpečenia základných ľudských práv, sprostredkovať vedomosti a poznanie práv človeka, ako aj poznanie práv detí.”

Školské kolo pozostávalo z vedomostného testu s množstvom zaujímavých otázok. Zúčastnilo sa **11 žiakov**, ktoré si chceli overiť svoje vedomosti. Na prvom mieste na umiestnila **Lea Brníková** (3.D, postup do krajského kola), no darilo sa aj **Lívii Bubicovej** (3.C, druhé miesto), a na treťom mieste sa umiestnila **Sofia Štrbová** (2.A).

Ukážka z testu:

Ktoré tvrdenie najlepšie vystihuje podstatu, zmysel a význam ľudských práv?

1. a) Ľudské práva sú prirodzené a neodňateľné oprávnenia prináležiace každému človeku z titulu jeho existencie ako mysliacej a cítiacej ľudskej bytosti, zaručujúce jej individuálnu slobodu, rovné postavenie a ochraňujúce jej dôstojnosť.
2. b) Ľudské práva sú sociálne oprávnenia, ktoré priznáva štát svojim obyvateľom a obyvateľkám, pokiaľ si splnili všetky svoje zákonné povinnosti.
3. c) Ľudské práva sú oprávnenia, ktoré štát priznáva svojim občanom a občiankam po nadobudnutí plnoletosti – napríklad právo voliť a byť volený, právo riadiť motorové vozidlá, či právo podnikat'.

Extrémizmus napíňa skutkovú podstatu trestných činov ak ide o

1. a) konanie, povzbudzovanie ku konaniu či navádzanie na konanie, ktoré deštruktívne pôsobí na demokraciu a závažným spôsobom porušuje základné práva a slobody iných ľudí alebo ich skupín.
2. b) výstrednosť pri uplatňovaní práva na slobodu prejavu u jednotlivých ľudí, napríklad výstredné obliekanie a úprava zovňajšku, správanie vymykajúce sa tradíciám, expresívne vyjadrovanie.
3. c) popieranie zásad politickej korektnosti, napríklad používanie vulgárnych, urážajúcich, neslušných a prehnane emotívnych výrazov v politickom diskurze verejných činiteľov.

Podľa Dohovoru o právach dieťaťa je telesné trestanie a ponižovanie detí

1. a) dovolené bez obmedzenia; rodičia, učitelia a učiteľky môžu voliť výchovné prostriedky podľa svojho uváženia.
2. b) neprípustné, dieťa je plnohodnotným subjektom všetkých ľudských práv, kruté, neľudské a ponižujúce zaobchádzanie je zakázané za každých okolností.
3. c) dovolené len rodičom a to do takej miery, ktorá dieťaťu nespôsobí trvalú telesnú či duševnú ujmu.

Ďalšou olympiádou, ktorej sa žiačky našej školy zúčastnili, bola **Olympiáda kritického myslenia (3. ročník súťaže)**, ktorej školské kolo sa uskutočnilo **12. 12. 2023**. Na výsledky si budeme musieť ešte chvíľu počkať, no horíme nedočkavosťou, kto z nás, **14 zúčastnených**, sa prebojoval do ďalšieho krajského kola.

“Olympiáda kritického myslenia je súťaž pre študentky a študentov stredných škôl. OKM reaguje na nedostatok vzdelávania v oblasti kritického myslenia a mediálnej gramotnosti mladých ľudí. Súťaž prebieha v dvoch vekových kategóriách a troch súťažných kolách.”

✓ **Ciele OKM**

- ✓ *Posilniť odolnosť voči dezinformáciám a manipulačným taktikám.*
 - ✓ *Rozvinúť argumentačné zručnosti mladých ľudí.*
 - ✓ *Zvyšovať kvalitu verejnej diskusie.*
- ✓ *Naučiť mladých ľudí overovať správy a určovať dôveryhodné zdroje informácií.*
 - ✓ *Vytvoriť zdravé návyky pri trávení času na sociálnych sieťach.*
 - ✓ *Zlepšiť schopnosť korektne interpretovať dáta, štatistiky a grafy.*

Otestujte svoje kritické myslenie!

Viete kriticky rozmýšľať?

Viete rozlíšiť hoax od pravdy?

Viete zistiť, ktoré médiá sú nedôveryhodné?

V dnešnej dobe prijímame z každej strany obrovské množstvo informácií. Mnohé správy si často protirečia. Na internete sa šíri veľa falošných správ, ktoré majú tisíce zdieľaní. Ako sa v tomto informačnom neporiadku zorientovať?

Tieto zručnosti sú nevyhnutné:

- kritické myslenie
- schopnosť zhodnotiť dôveryhodnosť zdrojov
- overovanie informácií
- odhalenie argumentačných faulov a logických chýb

Overte si, či máte tieto zručnosti: <https://okm.sk/kurzy/quiz/#/>

Vítazkám srdečne blahoželáme a prvým, ktorí postupujú do ďalších kôl, držíme palce.

Margaréta Zigová (3. C)
Mgr. Tomáš Urik